

Izgradnja integriteta i smanjenje korupcije u sektoru odbrane:

Zbornik najboljih praksi

SADRŽAJ

Deo I Uvod	1
Poglavlje 1 Prokletstvo korupcije.....	3
Poglavlje 2 Strateški pristup izgradnji integriteta i smanjenju korupcije u sektoru odbrane	13
Poglavlje 3 Savez NATO i evolucija inicijative za izgradnju integriteta.....	22
Poglavlje 4 Nacionalni pristupi podršci izgradnje integriteta i smanjenju korupcije u sektoru odbrane.....	31
Deo II Rizici i izvori korupcije u sektoru odbrane	41
Poglavlje 5 Kadrovske politike.....	43
Poglavlje 6 Budžetiranje i upravljanje finansijama u sektoru odbrane	57
Poglavlje 7 Nabavke u sektoru odbrane.....	72
Poglavlje 8 Ofset aranžmani	86
Poglavlje 9 Mogućnosti i rizici prilikom angažovanja spoljnih resursa, privatizacije i sklapanja javno-privatnih partnerstava u sektoru odbrane	99
Poglavlje 10 Korišćenje viškova opreme i infrastrukture	112
Poglavlje 11 Uključivanje osoblja i imovine sektora odbrane u privredne aktivnosti	124
Poglavlje 12 Očuvanje integriteta u vojnim operacijama	135
Poglavlje 13 Borba protiv korupcije u sektoru odbrane u zemljama sa nerešenim teritorijalnim sporovima ili sa zamrznutim sukobima	148
Deo III Izgradnja integriteta i smanjenje mogućnosti za korupciju u institucijama sektora odbrane	161
Poglavlje 14 Značaj izgradnje integriteta.....	163
Poglavlje 15 Zakonski okviri	170
Poglavlje 16 Ljudski faktor.....	191
Poglavlje 17 Uloga vlade.....	203
Poglavlje 18 Uloga parlamenta i revizorskih institucija.....	220
Poglavlje 19 Uloga ombudsmana.....	232
Poglavlje 20 Namenska industrija kao saveznik u smanjenju korupcije.....	248
Poglavlje 21 Uloga civilnog društva i medija	259

Poglavlje 22	Uloga međunarodnih organizacija	279
Deo IV	Sprovođenje programa izgradnje integriteta	295
Poglavlje 23	Kako doći do promena	297
Poglavlje 24	Svest o kulturnim razlikama pri sprovođenju programa izgradnje integriteta.....	310
Prilog 1:	Odabrana literatura.....	321
Prilog 2:	Međunarodni program TI za odbranu i bezbednost.....	325
Prilog 3:	Skraćenice	327

Prilog 2: Međunarodni program organizacije „Transparensi internešnal” za odbranu i bezbednost

Korupcija u sektoru odbrane

Organizacija „Transpaprensi internešnal” (TI) predstavlja organizaciju civilnog društva koja predvodi globalnu borbu protiv korupcije. Sa više od 90 kancelarija širom sveta i međunarodnim sekretarijatom organizacije, čije je sedište u Berlinu, ona podiže svest javnosti o korupciji i saraduje sa partnerima iz državnih aparata, civilnog društva i poslovnog sveta kako bi zajedničkim snagama razvili i sproveli delotvorne mere za njeno suzbijanje. Dodatne informacije o TI možete pronaći internet-stranicu ove organizacije: <www.transparency.org>

Globalni program odbrane i bezbednosti koji je kreirao TI nosi naziv „Odbrana od korupcije” (*Defence Against Corruption*, DAC). On treba da smanji korupciju i utiče na promenu stavova o korupciji u sektorima odbrane i bezbednosti, koji će ići u prilog građanima. Međunarodnim programom odbrane rukovodi ogranak TI u Velikoj Britaniji.

Međunarodni program odbrane počeo je da se primenjuje pre šest godina povezivanjem vlada, kompanija iz sektora odbrane, univerzitetskih naučnika i predstavnika civilnog društva kako bi se pronašla najbolja rešenja za problem korupcije u sistemu odbrane. Danas su sa programom DAC-a dobro poznati ministri odbrane, ministri nadležni za bezbednost, kompanije iz sektora odbrane i razne organizacije širom sveta. Program trenutno finansiraju NATO i Odeljenje za međunarodni razvoj pri vladi Velike Britanije.

Program DAC radi smanjenja rizika od pojave korupcije u sistemu odbrane i bezbednosti saraduje sa nacijama koje su naklonjene reformama, počev od Kolumbije i Poljske, pa sve do Avganistana, kao i sa mnogim multilateralnim organizacijama. On aktivno saraduje sa vladama, multilateralnim organizacijama, civilnim društvom i namenskom industrijom kako bi bio unapređen integritet prilikom međunarodnog transfera oružja. Radi ostvarivanja održivih promena širom sveta, tim DAC-a podržava stručnjake i organizatore kampanja za sprovođenje antikorupcijskih reformi, organizuje radionice i pomaže prenos znanja o suzbijanju korupcije.

Aktivna saradnja sa NATO dovela je do uspostavljanja dva mehanizma za suzbijanje korupcije:

- i. Upitnik za samoprocenu integriteta i procesa evaluacije (Integrity Self-Assessment Questionnaire and evaluation process) razvijan je tokom 2008. i 2009. godine u saradnji sa Poljskom i sa radnom grupom sastavljenom od predstavnika deset nacija. Metod je uspešno testiran u Norveškoj, Ukrajini i Bosni i Hercegovini. Danas je na raspolaganju velikom broju zemalja.

- ii. Stvoren je i inovativni sistem obuke pod nazivom „Izgradnja integriteta i smanjenje rizika od pojave korupcije” (*Building integrity and reducing corruption risk*). Ovaj petodnevni kurs pohađaju zvaničnici ministarstava odbrane i policije, koji imaju veliko iskustvo, kao i pripadnici oružanih snaga, koji imaju rang OF5 ili viši rang. Do sada je održano šest obuka, na kojima su učestvovali predstavnici 20 nacija, a očekuje se da će u budućnosti taj broj porasti.

I mehanizam samoprocene i program obuke treba da podrže sticanje znanja i veština potrebnih za suzbijanje korupcije u sektoru odbrane raznih zemalja.

Program DAC aktivno saraduje sa afričkim zemljama u rešavanju problema vezanih za korupciju u sistemu odbrane i bezbednosti i podržava pokretanje pregovora o sprovođenju Sporazuma UN-a o trgovini oružjem.

Istraživanja koja sprovodi, kao i rezultati koje objavljuje tim DAC-a veoma su značaja za borbu protiv korupcije u sektoru odbrane i bezbednosti. Rezultati istraživanja prosleđuju se zainteresovanim stranama kako bi se promovisale najbolje prakse i podstakla primena najsavremenijih metoda za suzbijanje korupcije. Takođe, DAC dva puta mesečno objavljuje pregled vesti o slučajevima korupcije u sektoru odbrane.

Informacije o dosadašnjem radu TI u sektoru odbrane i bezbednosti, uključujući u to i istorijat događaja, pregled završenih projekata i pregled onih projekata koji su u toku, kao i pregled TI publikacija, dostupne su na internet-stranici DAC-a: www.defenceagainstcorruption.org.

1. Kontakt:

Transparency International-UK
Defence Against Corruption programme
London

Direktor

Mark Pyman
Tel.: +44 207 785 6359
E-mail: mark.pyman@transparency.org.uk

Programski menadžer

Anne Christine Wegener
Tel.: +44 207 785 6358
E-mail: anne-christine.wegener@transparency.org.uk